

INTRO til praktkniveau 3: Video & praktikportfolio

Forord:

I jeres anden praktik arbejdede I fokuseret med differentierede undervisningsforløb, hvor I varierer metoder og undervisningsformer, inddrager bevægelse. Gennem dialog og samarbejde med eleverne udvikler I rammer for læring og klassens sociale liv. I kommunikerer med forældrene om formål og indhold i jeres undervisning – både mundtligt og digitalt.

I denne sidste praktik arbejder I videre herfra med at planlægge, gennemføre og evaluere længerevarende undervisningsforløb med hensyntagen til års- og elevplaner. I samarbejder fortsat i praktikgruppen, med praktiklærer og kan også trække på skolens øvrige ressourcepersoner fx når I skal lede inklusionsprocesser med eleverne. I skal arbejde med at støtte den enkelte elevs aktive deltagelse og her også kommunikere med forældre om elevernes skolegang.

Videoer

Som støtte til jeres læreproces i denne praktikperiode, har vi i praktikteamet i samarbejde med kollegaer på Campus Roskilde lavet tre 10-minutters videoer, der præsenterer lidt fra de 3 kompetenceområder i praktikfaget. I tilknytning til videoerne er små øvelser, som I laver i praktikgruppen. Formålet med video og øvelser er, at I via nogle faglige input og praksisrettede øvelser bliver forberedt inden for de forskellige kompetenceområder, når I skal ud at arbejde med, hvordan I vil agere som lærere. Find videoer i jeres praktikrum på ITSL. Ud over jeres selvstændige arbejde i jeres praktikgrupper, får I vejledning med både en UC-vejleder, der følger jer helt frem til prøven og med fagundervisere, som I kan bestille fagdidaktiske vejledninger hos.

Praktikportfolio

Gennem hele forløbet med praktikken skal jeres læreproces - hvor I øver jer, prøver forskelligt af, analyserer, prøver nyt og øver jer igen – fastholdes og dokumenteres i jeres individuelle praktikportfolio. Noget af indholdet heri vil være fælles fra gruppen, andre dokumenter fx refleksions- og vejledningsnotater kan være individuelle.

I får som understøttelse til jeres proces stillet 3 portfolioopgaver.

I Praktikfolioen fastholder I jeres løbende lærerfaglige proces gennem praktikken, og den vil løbe som en rød tråd gennem uddannelsens tre praktikperioder. Vær derfor særlig opmærksom på, at I bruger den kontinuerligt. Dokumenter til portfolioen er ikke noget, der laves dagen eller ugen før en aflevering. Den er et sted, hvor I fastholder materiale og refleksioner mm til brug for både en præsentationsportfolio og fx praktikopgaver, se nedenfor.

Arbejdet med praktikfolioen støttes af vejledning og den serie videoer om praktikkens tre kompetenceområder – didaktik, klasseledelse og relationsarbejde – der findes til hvert af de tre praktkniveauer. Det er vigtigt, at I ser og genser videoerne undervejs samt laver øvelserne i praktikgruppen. I kan med fordel bruge øvelserne som afsæt til at lave dagsorden for vejledning eller drøfte jeres undervisningssekvenser og øvelser med vejledere og praktiklærer.

Jeres praktik består af en del forskellige aktiviteter, der alle har fokus på at understøtte jeres lærerfaglige udvikling undervejs i forløbet. Portfolioen er det sted, hvor I sammenfatter og fastholder aktiviteter, arbejdsopgaver, refleksioner, udfordringer og opdagelser.

PRAKTIK, læreruddannelsen Roskilde

Form og forventninger til en praktikportfolio

Undervejs i studiet har praktikportfolioen karakter af at være en *arbejdsportfolio*. Arbejdsportfolioen indeholder alle typer af arbejder, artefakter og medier, som er aktuelle for din udvikling og læring. Fx samarbejdsaf-tale internt i praktikgruppen, video- eller lydoptagelser, fotos, undervisningsplaner, dagsorden til og noter fra vejledningssamtaler, dagsorden til teammøde, logbogsnotater, fremlæggelsesdokumenter, brev til forældre m.m. Den indeholder desuden opsamling af refleksioner og selvevalueringer i forbindelse med egen lærings-proces.

Når I skal aflevere jeres praktikportfolio, sammensætter I ud fra arbejdsportfolioen en læservenlig *præsenta-tionsportfolio*, hvor I udvælger og kommenterer, de delelementer, som I bliver bedt om i forhold til jeres ar-bejde med de 3 portfoliodele. Både proces og produkt vigtige elementer.

Krav til indhold i præsentationsportfolioen

I er forpligtet på at aflevere en individuel praktikportfolio, da den danner grundlag for jeres UC-vejleders mo-dulgodkendelse i faget praktik.

Der skal indeholde **dokumentation for jeres arbejde** med alle 3 delelementer. Nedenfor finder I beskrivelser af de forskellige dele, som præsentationsportfolioen består af. NB I må gerne have fælles dokumenter fra praktikgruppens arbejde i de individuelle præsentationsportfolier.

- **Vigtige datoer:**

I arbejder med jeres praktikportfolio fra uge 44 – uge 6, se nedenfor.

I afleverer præsentationsportfolioen til godkendelse i uge 6, den 9. februar 2022, kl. 8.30 i Praktikporta-len. Den godkendes af UC-praktikvejleder som forudsætning for at blive indstillet til praktikprøve.

Indhold i præsentationsportfolio

- **Portfolio del 1, Uge 44 – 45. Forberedelse til 1. praktikskolebesøg.**

Se de tre videoer, som knytter sig til praktikkens tre kompetenceområder på jeres praktkniveau. Lav de arbejdsopgaver fra videoerne, som I finder relevante i forhold til, hvad I er mest nysgerrige på og motiverede for at arbejde med i jeres første praktikuge.

Fasthold jeres refleksioner i praktikportfolioen.

Drøft, hvad I har brug for at vide om skolen, klassen og undervisningsplaner. Formulér de spørgsmål, som I vil stille på besøgsdagen.

Husk at gemme noter fra skolebesøget her i praktikportfolioen.

Skriv et udkast til et forældrebrev, som I tager med ud til jeres praktiklærer ved første besøg.

Fasthold respons på forældrebrev i praktikportfolioen.

- **Portfolio del 2, Uge 47 – 50. Forberedelse til 1. praktikuge.**

Med afsæt i arbejdet med portfolio del 1 planlægger I den undervisning, som I vil gennemføre i uge 49.

Gem jeres undervisningsplan og overvejelser samt erfaringer fra uge 49 i praktikportfolioen

Aftal praktikvejledning på campus og *fasthold punkter til og noter fra denne vejledning i praktikportfolien.*

Via drøftelser af praktikerfaringer fra uge 49 i praktikgruppen og i vejledning skal I indkredse, hvad I er blevet nysgerrige på ift. de næste 5 praktikuger. Formulér hvad I gerne vil udvikle i jeres praktik fx en ny aktion, som I gerne vil afprøve, drøfte og løbende raffinere gennem praktikugerne 2-6.
Gem jeres nye undervisningsplan og overvejelser i praktikportfolien.

➤ **Portfolio del 3, Uge 1 - 5. De næste 5 praktikuger**

Indled denne del af portfolioen med et praktikgruppemøde. NB: I har forinden lavet observationer af hinanden (evt. som små videosekvenser på i alt max 10 min), hvor I underviser. Jeres fokus kan være en fortsættelse af det udviklings-/aktionslæringsforløb, som I igangsatte i del 1 og 2. På praktikgruppemødet ser I jeres nedskrevne observationer/videosekvenser igennem sammen, analyserer og finder de fokuspunkter, som I vil bearbejde sammen med jeres praktiklærer i en reflekterende samtale/vejledning. I kan til dette praktikgruppemøde også hente inspiration til analysen i praktikteamets videoer om praktikkens 3 kompetenceområder & færdigheds- og vidensmål.

Fasthold jeres refleksioner i praktikportfolien.

Gennemfør herefter den reflekterende samtale /vejledning med jeres praktiklærer, hvor I tager udgangspunkt i jeres bearbejdning af observationerne/videosekvenser.

Fasthold jeres nye refleksioner i praktikportfolien.

Notér læringspointerne fra jeres samtale i praktikportfolien.

De næste års udvikling af jeres lærerprofessionalitet kan tage udgangspunkt i disse.

Et godt råd til sidst:

Tag udgangspunkt i ovenstående portfolioarbejde, når I skal udvælge indhold til praktikopgaven. I kan derfor også med fordel bruge udvalgt indhold fra praktikportfolien som vejledningsgrundlag til den sidste vejledning med jeres UC-vejleder.

God arbejdslyst!

TIL VIDEOARBEJDET

Praktikniveau 3: Didaktik

Praktikgruppen arbejder med at:

- planlægge, gennemføre og evaluere længerevarende undervisningsforløb under hensyntagen til elev- og årsplaner i samarbejde med medstuderende og skolens øvrige ressourcepersoner.
- evaluere elevers læringsudbytte og undervisningens effekt
- udvikle egen og andres praksis på et empirisk grundlag

De studerende har viden om:

- Organisations-, undervisnings- og samarbejdsformer
- Metoder til summativ og formativ evaluering
- Observations- dataindsamlings og dokumentationsmetoder"

Arbejdsøvelse 1 - Årsplanlægning

Find et eksempel på årsplan, evt. fra jeres praktikskole eller her:

<https://edu21.dk/aarsplaner-i-1-klasse/> eller

https://www.clio.me/dk/portaler/?gclid=EAlaIQobChMIwOHahaPo6wIVDywyYChoQog9EEAAYAiAAEgKELfD_BwE

(her ska I bruge unilogin)

Udvælg og diskutér en årsplan fx fra et af de ovenstående link eller en årsplan fra praksis.

- Undersøg hvordan planen er begrundet pædagogisk, almen didaktisk og fagdidaktisk.
- Drøft hvordan evaluering er inddraget i planerne. Hvad skal evalueres? Hvordan skal der evalueres?

Arbejdsøvelse 2 Teamsamarbejdet – årsplanlægning

Case:

I jeres team har I store diskussioner om værdien af at lave årsplan til forældrene. Holdningerne er mange. En enkelt lærer mener, at det må være tilstrækkeligt at angive fagenes trinmål, mens andre mener, at det ville være en større hjælp for elever og forældre, hvis lærerne beskrev undervisningsforløbene langt mere konkret.

Mulige refleksionsspørgsmål:

- Hvordan vil I definere årsplaner?
- Hvem er målgruppen for årsplanerne?
- Hvilken betydning har målgruppen for udformningen?
- Hvilken betydning har det, at I er enige i teamet?
- Hvad skal en årsplan indeholde?

Tekster:

- Canger, Tekla & Kaas, Lise Aagaard (2016): Praktikbogen, Hans Reitzels Forlag, kap. 17
- Jensen, E (red) Didaktik – Praktikbog 1. Akademisk Forlag, 2015 Kap. 5
- Brodersen (m.fl.): Effektiv undervisning – didaktiske nærbilleder fra klasserummet. Hans Reitzels Forlag, 2015. Kap 5 Årsplanlægning.
- Nottingham, J. (2014): "Nøglen til læring". Dafolo.

• Praktikniveau 3: Klasseledelse

”Praktikgruppen arbejder med at lede inklusionsprocesser i samarbejde med eleverne
- med afsæt i viden om læringsmiljø, inklusion
konflikthåndtering og mobning”

Arbejdsøvelse 1: Konflikthåndtering

Tag udgangspunkt i en konflikt blandt eleverne, som I skal hjælp med at løse undervejs i praktikken. Tal efterfølgende om, hvordan I fik løst konflikten ud fra følgende spørgsmål:

- Hvilken type konflikt var der tale om?
- Hvem og hvornår blev der talt med ulve-sprog?
- Hvem og hvornår blev der talt med giraf-sprog?
- Var der eksempler på internaliserende årsagsforklaringer?
- Var der eksempler på eksternaliserende årsagsforklaringer?

Arbejdsøvelse 2: Strategier for mobning

Arbejd ud fra følgende spørgsmål:

- Hvilke målsætninger /strategier har skolen for arbejdet med mobning?
- Hvordan arbejder skolen med at skabe stærke fællesskaber?
- Hvilke idéer har I selv til, hvordan skolen kunne videreudvikle sit arbejde med mobning? - undersøg evt. hvad der anvendes på andre skoler

”Mobning er gruppens systematiske forfølgelse eller udelukkelse af en enkelt person i en social sammenhæng hvor denne person er ’tvunget’ til at være”
(Helle Rabøll Hansen 2005 - ’Grundbog mod mobning’)

Tekster og link

- Det kriminalpræventive råd: www.dkr.dk
- Dansk center for undervisningsmiljø: www.dcum.dk
 - konflikthåndtering og mægling i skolen: <http://dcum.dk/webfm/send/404>
 - mæglingsmetode: <http://dcum.dk/undervisningsmiljoe/metoder/er-du-med-pa-mobning>
- Boserup & Humle (1996): ”Konflikter løser vi selv – konfliktløsning o skolen efter mediationsmetoden” Dansk forening for mediation
- Hejgaard & Mikkelsen (2000): ”goddag giraf”

Praktikniveau 3: Relationsarbejde

Praktikgruppen arbejder med at:

- støtte den enkelte elevs aktive deltagelse i undervisningen og i klassens sociale liv
- samarbejde med forskellige parter på skolen
- kommunikere med forældre om elevernes skolegang

Praktikgruppen har viden om:

- anerkendende kommunikation,
- ligeværdigt samarbejde,
- inklusionsprocesser og
- processer, der fremmer godt skole-hjemsamarbejde
- samarbejdsformer ved forældremøder, forældresamtaler og kontaktgrupper

Formålet med video og øvelser er, at I får nogle faglige inputs og praksisrettede øvelser med jer, når I skal ud at arbejde med, hvordan I vil agere relationskompetent som lærere. Når I kommer i jeres 3. praktik skal I arbejde med nogle nye aspekter af jeres relationskompetence.

I videoerne nævnes en række arbejdsøvelser til praktikgruppen. De kommer her:

Arbejdsøvelse nr. 1

Læs denne praksisnære fortælling, som stammer fra Mathias Sune Bergs forskning om lærerens betydning for lærerens lederskab. Den findes i hans Ph.d.-afhandling fra Københavns Universitet 2018. Se desuden henvisning til en artikel af Berg i kildelisten herunder.

Varmen stråler fra buldrende børn. De røde kinder og livlige kroppe overdøver kolde dryppende næser på gangen. Døren til gården er stadig åben ligesom klassens, der inviterer ind fra frikvarteret. Lines finger ved læben signalerer overgangen, den anden hånd stryger taktfast over hovederne, der passerer hende i døren. På forunderlig vis diffunderer børnene gennem den lette berøring og ind i rummet, hvor de hver især i forskellig fart finder frem til destinationen. Før halvdelen er på plads, er den første finger i vejret. Som om frikvarteret aldrig har eksisteret bliver lyden langsomt svagere, kun den let forhøjede frekvens af vejtrækninger afslører, at der øjeblikket forinden er blevet sparket til bolde, sjippet og løbet om kap. Drengen sidder stille med sin røde mappe, blyanten i den ene hånd, let foroverbøjet. Line glider rundt imellem stole, borde og børn, langsomt førende, indtil alle er på plads. Stemmen er lav, kroppen dirigerende i handling. Uden fælles beskeder, men med enkelte, personlige anvisninger og forklaringer er klassen kommet på plads. Børnene er smeltet sammen i små enheder ved bordene, og bordenes enheder bindes sammen af Lines bevægelsestråde trukket af rolig bølgen børn og borde imellem.

Reflektér i praktikgruppen over følgende:

- Tænk hver især over, hvordan du sætter dig selv og din krop i spil i relationsarbejdet med eleverne? Skriv et par eksempler ned på, hvordan det er forskelligt fra elev til elev - og fra situation til situation

- *Drøft i fællesskab de eksempler I hver især har*
- *Drøft derpå, om I fra denne eller tidligere praktikker har oplevet at være udfordret i relationen til en eller flere elever. Hvordan påvirkede det også dit åndedræt og din evne til at være nærværende.*

Arbejdsøvelse nr. 2 Skole-hjem-samarbejds betydning for elevens skolegang

Læreren er den lærerprofessionelle, der skal samarbejde med forældre omkring deres børns læring og trivsel og gøre dem til livsduelige mennesker.

En lærer skal være bevidst om, hvordan hun arbejder med skole-hjemsamarbejdet ved forældremøder, skole-hjemsamtaler, møder med kontaktgrupper eller ved mere uformelle forældresamtaler.

Planlæg i praktikgruppen et fiktivt forældremøde og overvej fx:

- *Hvad er dagsordenen & hvilke punkter til information, hvilke til drøftelse?*
- *Hvem deltager i planlægningen af mødet, og hvem deltager på dagen?*
- *Hvordan forstår I jeres/lærerens rolle contra forældrenes rolle på mødet?*
- *Overvej hvordan I indtænker forældrenes forudsætninger i planlægning?*

Arbejdsøvelse 3 Relationer mellem lærer og andre parter på skolen

Tal i praktikgruppen om, hvilke andre parter, I har stiftet bekendtskab med i jeres tidligere praktikker.

Tal også med jeres praktiklærer om, hvilke parter der kan være gode at samarbejde med, og hvad der præger en professionel kommunikation med disse.

Tekster og andre kilder:

- Braad & Jakobsen red. Undervisningskompetence, Samfundslitteratur, 2020, her i Mathias Sune Berg: Kroppens betydning for lærerens lederskab, Kap 3, s. 161
- Canger, Tekla & Kaas, Lise Aagaard (2016): Praktikbogen, Hans Reitzels Forlag, kap. 12
- Klinge, Louise (2017): Lærerenes relationskompetence, Dafolo, kap. 4
- Skibsted, Else (2015): Relationsarbejde, Akademisk forlag, kap. 6

